

Pompeï

Opdracht B1x

Inhoudsopgave

Inleiding en leerdoelen	2
Stap 1 – Werkdocument aanmaken	3
Stap 2 – Lees de opdracht.....	3
Stap 3 – Kennischeck (individuele opdrachten).....	4
Stap 4 – Keuze opdrachten	6

Inleiding en leerdoelen

Tijdens dit subtopic gaan jullie aan de slag met hoe het leven is geweest als Romein. In Italië is er een stad dat versteend is door de uitbarsting van de vulkaan Vesuvius waardoor het dagelijks leven van de Romeinen toen nu nog steeds zichtbaar is. Maar hoe leefden zij toen? Dat gaan jullie zelf onderzoeken in tweetallen.

Succes!

Leerdoelen:

➤ **Sociaaleconomisch:**

- Ik kan 12 voorbeelden noemen van gebouwen die in bijna elke Romeinse stad (zoals Pompeï) voorkwamen en ik kan van elk gebouw beschrijven waarvoor het gebruikt werd.
- Ik kan vier sociale lagen in de Romeinse samenleving noemen.
- Ik kan uitleggen dat het veroveren van het rijk veroorzaakte dat er steeds meer proletariërs en slaven kwamen.
- Ik kan uitleggen waarom de patriciërs voor brood en spelen zorgden.

➤ **Cultureel:**

- Ik kan kenmerken van de klassieke stijl noemen en uitleggen waarom die stijl 'klassiek' genoemd wordt.
- Ik kan uitleggen wat een polytheïstische godsdienst is en drie voorbeelden geven van Romeinse goden en hun functie.
- Ik kan uitleggen hoe de Romeinen en andere volkeren elkaar cultureel beïnvloedden.

➤ **Politiek-bestuurlijk**

- Ik kan uitleggen hoe techniek, organisatie en bewapening de Romeinen hielpen om hun rijk te veroveren en bij elkaar te houden.
- Ik kan uitleggen welke rol het wegennet, de limes en bondgenoten speelden bij het verdedigen van het Romeinse Rijk.
- Ik kan aan de hand van een kaart van het Romeinse Rijk uitleggen welke fases er waren in de Romeinse veroveringen.

Stap 1 – Werkdocument aanmaken

Maak een werkdocument aan met titelblad; titel thema/subtopic/prof datum/namen leerlingen/klas.

Stap 2 – Lees de opdracht

Lees eerst de opdracht en kenniskaart goed door en noteer alle begrippen die in de opdracht staan. Weet je wat deze begrippen betekenen? Schrijf dit dan meteen op. De begrippen die je nog niet kent, moet je opzoeken. Gebruik hiervoor de kenniskaarten of ga op zoek op het internet. Noteer jouw uitleg wel in je eigen woorden!

Begrip	Betekenis

Stap 3 – Kennischeck (individuele opdrachten)

Voor deze individuele opdrachten heb je de kenniskaart nodig (zie Moodle). Zorg ervoor dat je deze netjes in je werkdocument zet. Deze individuele opdrachten tellen mee voor de beoordeling van je gehele product. Je wordt beoordeeld op de inhoud (zijn je antwoorden goed), je formulering (leg je je antwoord volledig uit), en of je geen plagiaat pleegt.

1. Waarom legden Romeinen brede en rechte straten aan?
2. Wat is een Romeinse 'kolonie'?
3. - Zet alle Romeinse gebouwen/bouwwerken onder elkaar.
- Schrijf bij elk gebouw/bouwwerk op wat de functie is.
- Zet daarna een plaatje van dit bouwwerk in je document.
- Zet erbij waar dit gebouw vandaan komt (uit welke stad).
4. Leg uit dat de veroveringen van de Romeinen voor een toename van slaven zorgt.
5. Leg uit wat het verband is tussen de Romeinse veroveringen en de hoeveelheid proletariërs in de Romeinse steden.
6. Noem twee redenen om binnen het Romeinse Rijk slaaf te worden.
7. Waarom had een patroon binnen de Romeinse stad macht?
8. Leg uit wat het verschil is tussen een gens en een familiae.
9. Leg uit dat een goede organisatie van het Romeinse leger voor een uitbreiding van het rijk kan zorgen.
10. Techniek zorgde voor de mogelijkheid om het Romeinse Rijk uit te breiden. Leg dit uit met een voorbeeld.

11. Bekijk de kaart van het Romeinse Rijk (in de kenniskaart). Welke drie fases van Romeinse veroveringen kunnen uit de kaart worden gehaald?

12. Bekijk de kaart van het Romeinse Rijk (in de kenniskaart).

- Zoek een oorlog op die de Romeinen uitvochten.
- Hoe heette deze oorlog?
- Wat waren de oorzaken van de oorlog?
- Hoe is de oorlog afgelopen?

13. De Romeinen sloten met de leiders van overwonnen volkeren bondgenootschappen.

- Welk voordeel bracht dit voor de overwonnen volkeren?
- En welk voordeel voor de Romeinen?

14. Zoek een voorbeeld op van klassieke stijl in de beeldhouwkunst of bouwkunst die vandaag de dag nog steeds te aanschouwen zijn.

- Zet een foto in het document.

15. De Romeinen hadden een polytheïstische godsdienst. Noem twee volkeren uit de Oudheid (3000 v.Chr. - 500 na Chr.) die ook een polytheïstische godsdienst hadden.

16. Zoek vier Romeinse goden op.

- Welke functie had deze Romeinse god?
- Zet van elke Romeinse god een plaatje in het document.
- Hoe heetten deze vier Romeinse goden in het Oude Griekenland?

17. Romeinen hadden thuis in hun domus of insulae vaak een altaar voor hun beschermgod(in). Bij dit altaar werd een offer gebracht. Zoek op internet op hoe dit in zijn werk ging. Beschrijf dit.

Stap 4 – Keuze opdrachten

Keuze 1: Het leven in Pompeï in een kijkdoos

De vraag dat hier centraal staat, is hoe de mensen in de tijd van de Romeinen in Pompeï hebben geleefd. Dit doen jullie door een kijkdoos te maken. Dit is een creatieve opdracht, dus dat betekent dat je helemaal zelf mag weten hoe jullie dit gaan doen. Let er wel op dat het belangrijk is dat het in één oogopslag te zien is hoe de mensen vroeger in Pompeï leefden voordat de vulkaan was uitgebarsten.

Voordat jullie aan de kijkdoos gaan beginnen beantwoorden jullie eerst de onderstaande vragen, zodat jullie de informatie kunnen verwerken in de kijkdoos. Nadat je de vragen hebt beantwoord aan de hand van de artikelen en de filmpjes die erbij staan, kunnen jullie de kijkdoos gaan maken. In de kijkdoos moet de informatie dat jullie gevonden hebben terug te zien zijn. Om de vragen te beantwoorden maken jullie gebruik van de kenniskaart op Moodle en de volgende sites:

[Twee nieuwe, 'buitengewone' skeletten ontdekt in Pompeï \(nos.nl\)](#)

[Goed bewaard gebleven paard uit 79 na Christus gevonden in Pompeï \(nos.nl\)](#)

[Na 20 jaar weer skelet gevonden in Pompeï \(nos.nl\)](#)

[Blootgelegde kamer Pompeï toont leefomstandigheden slaven \(nos.nl\)](#)

[Historiek | Online geschiedenismagazine](#) - Zoekterm: 'Pompeï'

1. Wat deden de mensen in het dagelijks leven?
2. In wat voor huizen leefden de mensen en wie woonden daar dan allemaal?
3. Wat aten de mensen toen in die tijd?
4. Wat voor voorwerpen kom je tegen en waarvoor werden deze gebruikt?
5. Hoe gingen de mensen met elkaar om kijkend naar de sociale lagen bij de Romeinen?
6. Havo/vwo: zoek op internet nog een bron over Pompeï. Schrijf op welke informatie je uit deze bron haalt en laat deze informatie op een visuele manier zien in de kijkdoos.

Deze vragen ga je niet beantwoorden op papier met woorden, maar alles wordt visueel in de kijkdoos beantwoord/laten zien.

Keuze 2: Bruikbaarheid & brief Romein

Opdracht 1.

Hieronder zie je drie verschillende bronnen die gevonden zijn in Pompeï. Koppel deze bronnen aan de juiste onderzoeksvraag. Drie onderzoeksvragen blijven over, dat betekent dat je goed moet kijken naar de bronnen. Let op: De bron moet het antwoord zelf al geven, anders is de bron niet bruikbaar om je vraag te beantwoorden.

A

B

C

1. Wat aten de mensen die in Pompeï leefden?
2. Waarvoor hadden de mensen in Pompeï honden?
3. Welke voorwerpen gebruikten de mensen in Pompeï?
4. Wat voor dieren leefden in Pompeï?
5. Hoe deden de mensen in Pompeï koken/bakken?
6. Waarvoor gebruikten de mensen in Pompeï vazen?

Opdracht 2.

In de vorige opdracht hebben jullie verschillende bronnen gekoppeld aan de juiste onderzoeksvragen. Nu gaan jullie hetzelfde doen, alleen nu zoeken jullie zelf **twee** bronnen en bedenken jullie zelf daarbij goed passende onderzoeksvragen.

Opdracht 3.

Jullie gaan onderzoek doen over het leven van een Romein en daarvoor gaan jullie een reis maken naar Pompeï. Daar vinden jullie een brief dat door een Romein is geschreven net voordat de Vesuvius was uitgebarsten. In deze brief staan de antwoorden van jullie onderzoeksvragen. Wat zou de Romein dan geschreven hebben?

Van de onderzoeksvragen bij opdracht 2 en 3 (8 onderzoeksvragen in totaal) kiezen jullie er **drie** uit die jullie willen gaan onderzoeken. Daarover gaan jullie een brief schrijven waarin de informatie van de onderzoeksvragen terug komt. Informatie kan je halen uit de masterclass, kenniskaart en eventueel voor extra informatie van het internet. De brief heeft de volgende eisen:

- Het geeft antwoord op de drie gekozen onderzoeksvragen.
- Het is een goed verlopend verhaal, er zit samenhang in.
- Je leeft je in, dat betekent dat jullie de brief schrijven in de Romeinse tijd van Pompeï. Je schrijft dus ook vanuit de ik-vorm.
- De brief bevat minimaal 300 woorden.
- Minimaal moet terugkomen in de brief:
 - Bedenk een Romeinse naam voor de schrijver van de brief. Gebruik daarvoor deze link [Romeinse namen - Wikipedia](#).
 - Hoe een Romein zijn dagelijkse leven ervoer;
 - Wat de Romein vaak at;
 - Wat voor werk de Romein deed en waar hij dit precies deed;
 - Wat de Romein in zijn vrije tijd deed en hoe hij dit deed;
 - Welke beschermgod(in) de Romein vereerde en hoe hij dat deed;
 - Welke gebouwen en bouwwerken de Romein in Pompeï gebruikte.
- Havo/vwo:
 - Geef in het verhaal aan wat de Romein voor familiae heeft.
 - Zoek op hoe het Romeinse Rijk rond het jaar 79 werd bestuurd en schrijf daarover in je stuk.

Let op! Houd er rekening mee dat je de brief in die tijd schrijft en dat dus uit de brief ook moet blijken dat het uit de 1e eeuw na Christus komt.